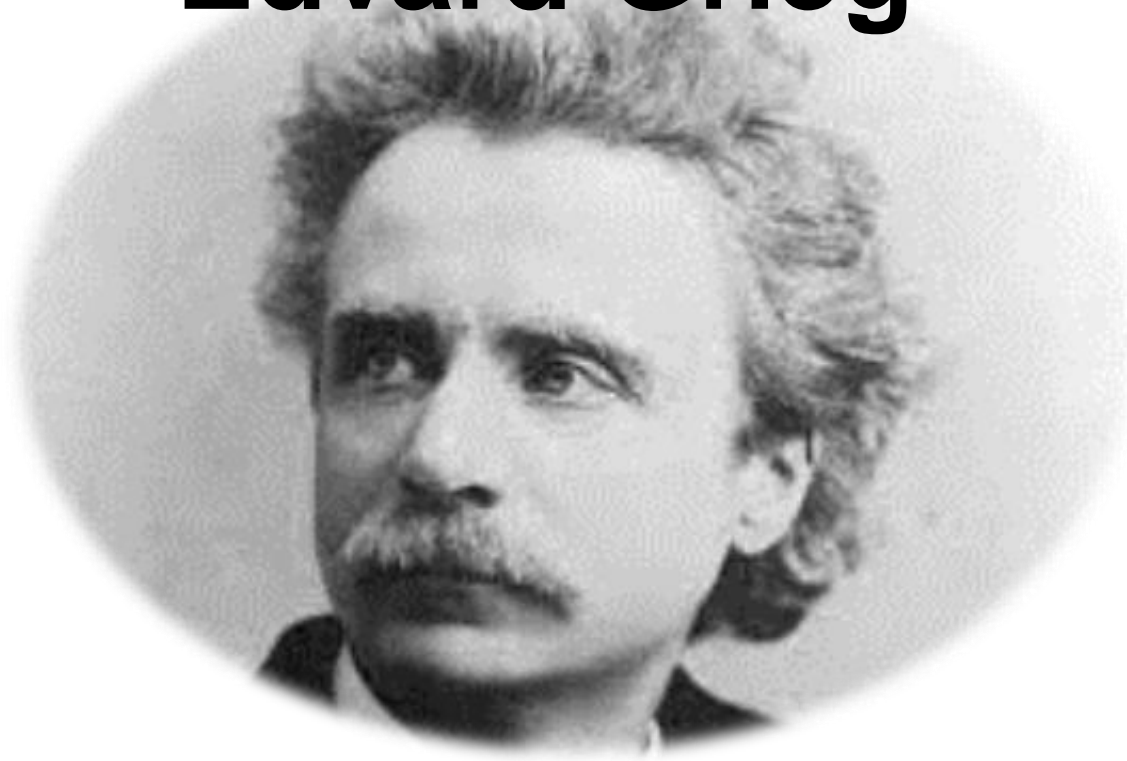
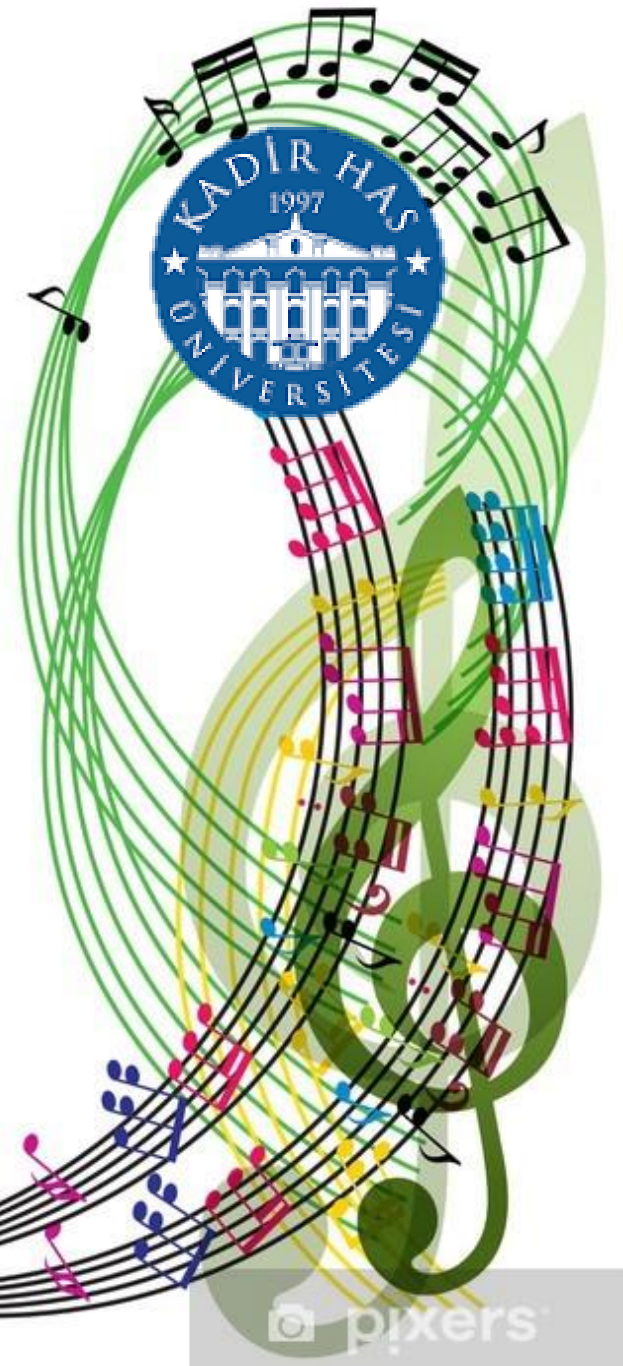

Edvard Grieg

Kadir Has Üniversitesi
Herkese Açık Ders
Prof. Dr. Nihat Berker

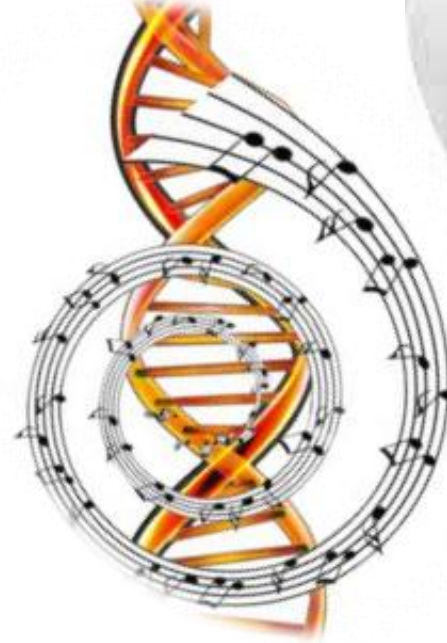
Hazırlayan ve Sunan: Nihayet Durukanoğlu
İstanbul, 6 Aralık 2023

Akiş

- Grieg'in Ailesi
- Grieg'in Çocukluğu
- Gençlik ve Leipzig Yılları
- Grieg'in Evliliği
- Yurt Dışı Seyahatleri
- Kronolojik Olarak Sanatı
- Sanat Anlayışı ve Amacı
- H.İbsen ile Müzik ve Tiyatro İlişkileri
- Greig'in Sanatını Tanımlaması
- Grieg'in Sanatsal Başarıları
- Grieg'in Romantik Çağdaşları
- Etkilendiği ve Etkilediği Sanatçılar
- Grieg'in Müzik Stili
- Günümüzde Grieg Norveç'te
- Grieg'in Mektupları ve İstanbul
- Grieg'in Ölümü ve Cenazesi
- Greig'in Eserleri
- Kaynakça

Grieg Ailesi

- **Edvard Haugerup Grieg**, 15 Haziran 1843 tarihinde, Norveç'in en işlek liman kentlerinden biri olan Bergen'de dünyaya gelmiştir.
- İskoç kökenli babası **Alexander Grieg (1806- 1875)** "Alexander Grieg and Son" isimli başarılı bir şirkete sahip, varlıklı bir tüccardır.
- **Annesi Gesine Judithe Haugerup (1814-1875)** Kentin müzikal yaşamında önemli bir rol oynar ve "Bergen'in en iyisi" olarak nitelendirilen ünlü bir piyano öğretmenidir.

Grieg'in büyükbabası Bergen Orkestrasında çalışıyordu.

Kardeşleri **Maren, Ingeborg Benedicte, John ve Elisabeth** isimli dört kardeşi vardır.

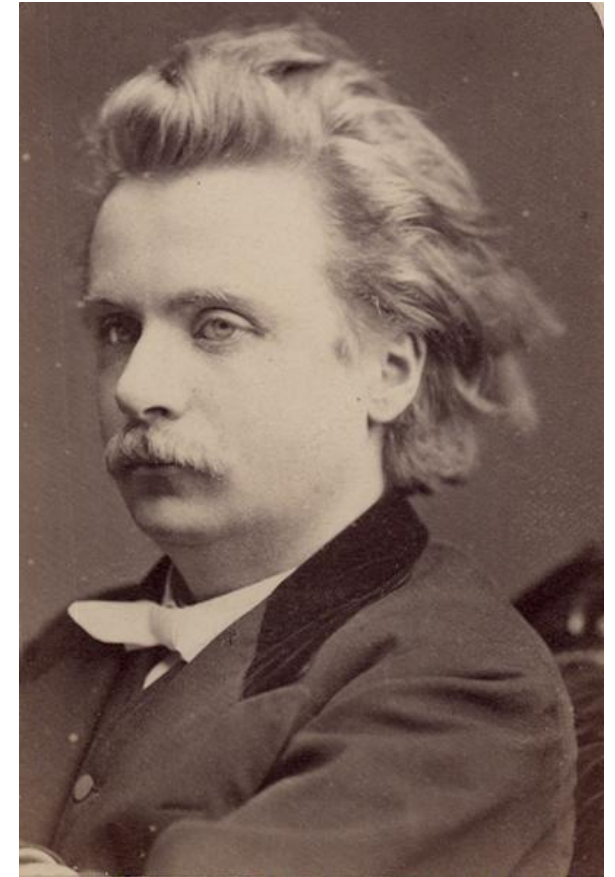
- Ağabeylerinden John başarılı bir çellist, Maren hem Bergen hem de Oslo'da tanınan bir piyano öğretmenidir. Kardeşi Benedicte ise anemi hastasıdır.
- Annesi ilk müzik öğretmenidir.
- 9 yaşında ilk bestesini yapar.

Bay ve Bayan Grieg's

Grieg Aile Fotoğrafi

GRIEG - Family portrait Top (l-r): Maren Grieg, Elizabeth Grieg, Nina Grieg.
Middle (l-r): Alex Grieg, John Grieg, Gesine Grieg, Edvard Grieg
Bottom (l-r); Marianne Grieg, Mrs John Grieg (née Erhardt), Benedictine Grieg

Grieg'in Çocukluğu

- Grieg'e çocukluktan itibaren müzik öğretildi. Annesi evde Mozart ve Chopin'in eserlerini piyanoda çalmayı severdi. Edward'la birlikte diğer kardeşlerine de müzik öğretildi.
- Grieg ilk kez dört yaşında piyano çalmayı denedi.
- Enstrümanın uyumlu sesine ilk ilgi duyduğu andan itibaren müzikle ilgilenmeye başladı.
- Edward ilk piyano eserini on iki yaşında yazar. Mezun olduktan üç yıl sonra çocuk Leipzig Konservatuarı'na girer. Ancak genç müzisyen konservatuardaki eğitiminden pek memnun değildi.
- Edward öğretmenlerin aşırı muhafazakarlığını, skolastikliği ve öğretmenlerin toplumdaki belirli bir şekilde izole edilmesini eleştirdi.
- Ancak profesörler onu bir dahi, en yüksek müzik yeteneğinin sahibi, kendine özgü, düşünceli performans tarzına sahip bir öğrenci olarak görüyorlardı.
- Piyano çalmak ve piyano için beste yapmak müzik hayatında önceliği oldu.

Gençlik ve Leipzig Yılları

- 13 yaşında aile dostları olan ünlü piyanist Ole Bull tarafından keşfedilir.
- Leipzig Konservatuarında eğitim görmesi için ailesi ikna edilir.
- Avrupa'nın kültür merkezlerinden biri olan Leipzig, Grieg'in kişisel gelişiminde önemli bir rol oynamıştır.
- Dünyaca ünlü müzisyenlerin Gewandhaus Orkestrası ile çalmak üzere geldiği ya da solo resitaller verdiği Gewandhaus konserleri sayesinde pek çok başarılı müzisyen ile temas etme şansı bulmuştur.

- Grieg ayrıca burada Wagner'in Tannhauser operasını en az on dört kez izlemiş, Schumann ve Mendelssohn'un müziği ile tanışmıştır.
- Besteci, Mendelssohn'un müziğini yetkin, ince düşünülmüş ve zarif bulsa da kendisini Schumann'ın şiirsel müziğine ve içten romantizmine daha yakın hissetmiştir.

Clara Schumann tarafından icrasını dinlediği La minör Piyano Konçertosu onu büyülemiştir. Ayrıca bu konçerto, on yıl sonra kendisinin yazacağı La Minör Piyano Konçertosuna da bir model olacaktır.

Clara Schuman

Leipzig Konservatorium

Geçmişte Gewandhaus Konser Salonu, Leipzig

Günümüzde Gewandhaus Konser Salonu, Leipzig

Grieg'in Evliliği

- 1867 yılında kuzeni Nina Hagerup ile evlenir.
- Bu evliliğe başlangıçta Nina'nın ailesi kızlarına iyi bir hayat veremeyeceğinden karşı çıkmıştır.
- Grieg'in babası da onaylamaz bu birlikteliği ve bu nedenle Noel'de nişanlanmalarına rağmen resmi olarak Temmuz'da nişanlarını ilan edilir.
- 1868 yılında kızları Alexandra dñnyaya gelir.
- 1869'da Grieg ailesi, 3 aylık kızları Alexandra'yı menenjit nedeniyle kaybederler.
- Eşi, ona bir ilham kaynağı ve eserlerinin iyi bir yorumcusu olur.
- Daha çok "Ich Liebe Dich" ya da "I Love You" olarak bilinen "Jeg Elsker Dig" yani "Seni Seviyorum", Grieg'in en ùnlü şarkılarından biridir ve bu şarkının Nina'ya bir nişan hediyesi olarak yazıldığı dñřün÷lmektedir.
- Nina onun bñtñn şarkılarını seslendirmiştir. Grieg ise Nina'yı "**şarkılarının tek tercümanı**" olarak tanımlamıştır.

Kronolojik Olarak Yurt Dışı Yılları ve Sanatı

1861 yılında ilk konserini İsveç'te verir.

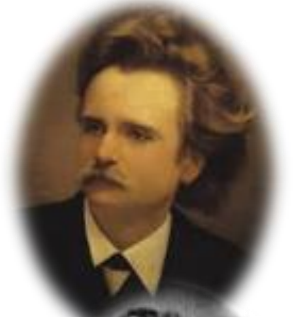
- 1862 yılının baharında Leipzig eğitiminden sonra Bergen'e geri döner ve Norveç halkına ilk Açık hava konserini verir ve çok övgü alır Norveç halkından.
- 1863 yılında Kopenhagen, Danimarka'ya gider.
- Kopenhagen'de kaldığı zaman içerisinde İskandinav efsaneleri ve kültürünü yakından inceleme şansı bulur.
- Hatta bu süre zarfında besteci **Niels Gade** ve daha sonra yakın arkadaş olacağı **R. Nordraak (1842-1866)** ile tanışma şansı yakalamıştır.
- Kopenhagen'de 6 yıl kalır ve bu süreçte İskandinav kökleri ile bağ kurduğu söylenir.
- 1864 yılında ileride eşi olacak Nina Hauregeup ile nişanlanır.
- 1865 Aralık ayında Roma'ya gider ve burada Norveçli oyun yazarı ve şair **Henrik Ibsen** (1828-1906) ile tanışır.
- 1866 yılında Oslo'ya (o zamanki adıyla Kristiania) gider. Bergen ve yurt dışında geçirdiği yıllardan sonra bir süreliğine evi olur Oslo.
- 1865-1866 yılında Roma'da Sonbahar (Autumn) uvertürünü besteler.
- 1868 yılında La Minor Piyano Konçertosunu besteler.
- 1870 yılında Macar besteci **F.Liszt'ten** davet alarak Roma'ya gider.
- 1870-1875 yılları Grieg'in verimli yıllarıdır.

Kronolojik Olarak Yurt Dışı Yılları ve Sanatı

- 1870 yılında Liszt tarafından piyano konçertosu çalınır ve herkesin dikkatini çeker ve tanınırlığı artar.
- 1873 yılında müzik gezgini olarak tüm Avrupa başkentlerine konser vermek için
- 1874 yılında, **“Norveç Halk Temsilciliği”** unvanı verilir ve aylık 1600 NK maaş bağlanır.
- 1876 yılında Ibsen, Peer Gynt oyununun müziklerini yapar ve ünlenir.
- 1880-1882 yılları arasında Berlin Filarmoni Orkestrasının müzik direktörlüğünü yapar
- 1880-1882 yıllarında Bergen Harmoni Orkestrasının şefliğini yapar.
- 1894 yılında Cambridge Üniversitesinden Müzik Doktoru unvanı alır.
- 1903 yılında bütün eserleri Paris’te gramofon kaydı yapılır ve sonradan CD’ye aktarılır.
- 1906 yılında Oxford Üniversitesinden Müzik Doktoru unvanı alır ve son konserlerini İngiltere’de verir.
- 1885-1907 yılları arasında yaşadığı ev günümüzde Grieg Müzesi olarak Norveç kültürüne katkı sunmaktadır.
- 2007 yılında ölümünün 100.yılı nedeniyle geniş kapsamlı bir kutlama yapılır Norveç’te

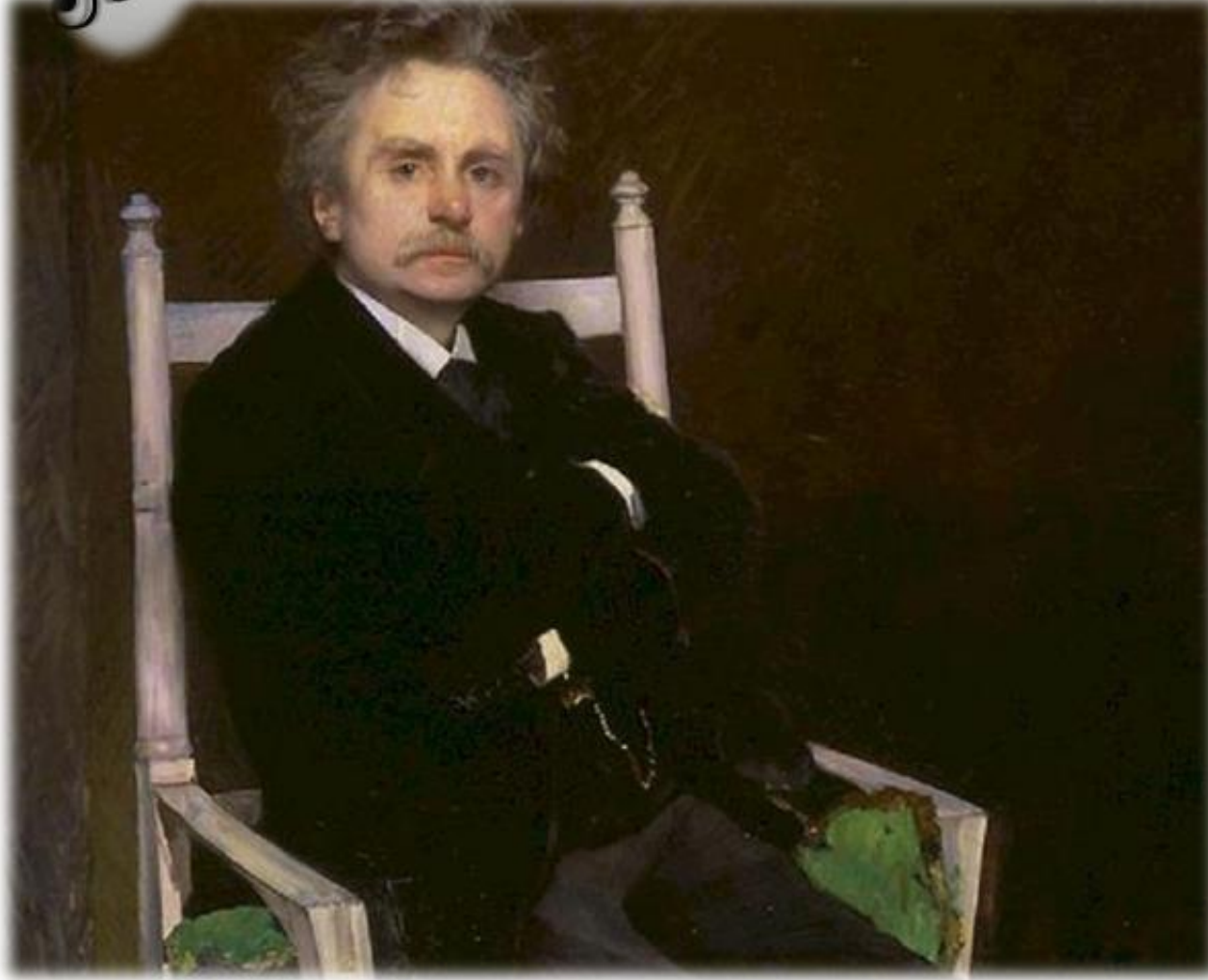
Ibsen

F.Liszt

Norveç Devleti Tarafından Desteklenmesi

- Devletin ömür boyu maaş bağları ve eserlerinin telif haklarını öder.
- Mali sorun yaşamayınca kendisini tamamen beste ve konserlerine vermiştir.

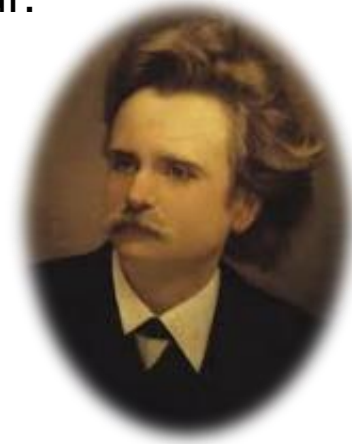
H.Ibsen ile Müzik ve Tiyatro İlişkisi

- H.Ibsen ile tanışması 1865 Aralık'da Roma'da gerçekleşir.
- Grieg için sanatsal doruk noktası, Ibsen'in **Peer Gynt** isimli oyunu için bestelediği orkestra sütünleridir.
- Ancak Ibsen bu yılların çoğunda yurtdışında kaldığı için birbirleriyle sadece mektuplar aracılığıyla iletişim kurabilmişlerdir.
- **Peer Gynt**, bir dramadan çok, tıpkı J. W. von Goethe (1749-1832)'nin Faust'u gibi dramatik şiir formundadır.
- Öte yandan sonradan balenin de dahil edilmesiyle; Ibsen'in deyimiyile "**80 Günde Devri Alem**" temalı bir peri masalına dönüşmüştür.

In the Hall of the Mountain King
The Peer Gynt
Suite

Edvard Grieg 1843 - 1907

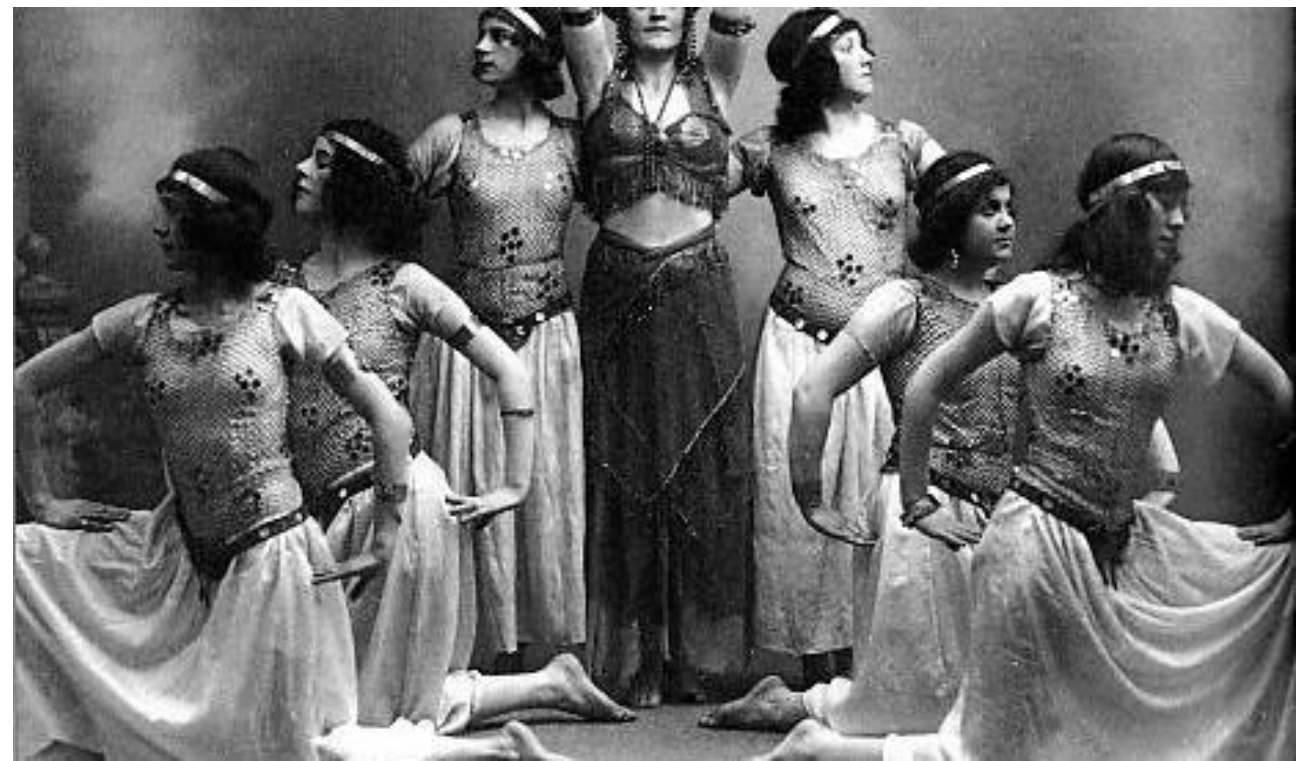

H.Ibsen ile Müzik ve Tiyatro İlişkisi

- Peer Gynt oyununun gala gecesinden bir fotoğraf.
- Bu oyun için bestelediği eserin birinci bölümü «**Morning, and In the Hall of the Mountain King**» çok beğenildi ve birçok konser programlarının açılışında ve TV reklam filmlerinde kullanıldı.

H.Ibsen ile Benzer Yönleri

- Ibsen duygu ve düşüncelerini kalemini kullanarak ifade ederken Grieg müzikal yeteneğini kullanarak duygu ve düşüncelerini notalarına döker.
- Her ikisi de Norveç kültürünü ön plana çıkartarak eser verir.
- Her ikisi de başka sanatçılar ile işbirliğine açık.
- Ibsen Peer Gynt oyununa müzik yapması için davet eder ve daha sonra başka oyun yazarlarının oyunu için müzik yapar.
- Her iki sanatçı kendi öz kültürlerini baz alarak evrensel eser yaratıp dünya insanlığına sunar.
- Her ikisi de sanatlarını icra etmek ve kendilerini geliştirerek için çok seyahat eder.

Grieg'in Sanatını Tanımlaması ve Amacı

Norveçli **Edvard Grieg** İskandinav müziği diye bir müzik kabul etmemiş ve şöyle demişti:
“Ben, İskandinav müziğinin değil, tam tersine Norveç müziğinin önderiyim. Bu üç milletin -Norveç, İsveç, Danimarka'nın- millî karakterleri birbirinden tamamen ayrıdır”.

Gençliğinde Norveç halkının kalbine yer eden Grieg

“Ben, eserlerimde memleketimin halk müziğini yaşattım. Üslûp ve şekil bakımından, Schumann ekolünün yarattığı Alman romantikleri arasında sayılırım, amma memleketimin zengin halk türküsü hazinelerini iyice inceledim ve Norveç ruhunun şimdiye kadar keşfedilememiş olan bu ışığından millî bir sanat yaratmaya çalıştım”.

Edvard Grieg'in hedefi,

- Norveç halkına bir kimlik kazandıracak ulusal bir müzik türü yaratmaktı. Bu bakımdan diğer bestecilere de ilham kaynağı oldu.
- Ancak eserlerinin büyüklüğü sadece bunda değil, aynı zamanda her yerde fark edilebilecek düşünce ve duyguları ifade etmeyi başarmış olmasında da yatmaktadır.
- İnsanların kendilerini özdeşleştirebilecekleri müzik yarattı ve Grieg'in müziği ulusal sınırları aştı.

Grieg'in Sanatsal Başarıları

- Grieg'in sanat başarıları, yalnız kendi çevresinin değil, uzak ülkelerin de gözünden kaçmıyordu.
- Tanınmış bir sanat adamı olan **Fransz Liszt**, 1868'de Grieg'i Roma'ya davet etti. Sanatçı, yine Liszt'in yardımıyla, bir yıl Roma'da kalmış, Liszt gibi bir şahsiyeti yakından tanınması, sanatında yeni ufukların açılmasını sağlamıştı.
- Bu sıralarda Grieg, bir yandan eser yazıyor, bir yandan da **Liszt, Brahms, Wagner ve Bizet** gibi üstatların eserlerini incelemekten geri kalmıyordu.
- 1873 yılında, Grieg, büsbütün gezgin bir hale geldi.
- Artık sanatçı, yabancı memleketlere konser turneleri yapıyor, bu turnelerde sırf kendi eserlerini idare ediyordu. Ancak bazen de vatani olan **Bergen**'e gidiyor ve sevdiği **Hardanger** kasabasında kalıyor ve bu sakin çevrede eser yazmaktan haz duyuyordu.
- Yıllar böylece geçti. Grieg adı her yerde saygıyla anılmaya başladı. Kuzeyin Chopin olarak adlandırılıyor.
- 1874 yılında, **"Norveç Halk Temsilciliği"**, hayatının sonuna kadar verilmek kaydıyla, yılda 1600 Kronluk bir ücreti Grieg'e tahsis eder.
- İşte bu para, Grieg'i maddi sıkıntılardan kurtardı ve ona üzüntüsüz çalışma imkânını sağlamış oldu.

Kaynak: evadmehduhalar.com/edvard_grieg_ve_muzigi.html

Grieg'in Sanatsal Başarıları

- Piyano her zaman vazgeçilmezi oldu. Eserlerinin çoğunu piyano üzerine besteledi.
- Avrupa turnelerinde kendi eserlerini çalmayı tercih etti.

Grieg'in Yaşadığı Ev, Günümüzde Müze

Grieg'in Romantik Çağdaşları

Ibsen'in oyununa dayanarak "Peer Gynt" sitini besteleyen Edvard Grieg, müzikte "geç romantik dönem" bestecileri arasında yer alıyor. Aslında çoğumuzun bildiği ve beğendiği besteciler bu döneme yani romantik döneme ait.

- Edvard Grieg'in yanı sıra
- Aleksandr Borodin,
- Nikolay Rimski-Korsakov,
- Peter İliç Çaykovski,
- Mihail Glinka,
- Modest Musorgski,
- Antonin Dvoşak,
- Clara Schuman ve
- Sibelius

Geç romantik dönemin en önemli özelliği, o zamana kadar bu alanda tüm denetimi elinde tutan **Almanya-İtalya-Fransa** dışındaki ülkelerde de bestecilerin kendilerini göstermesi...
Bu dönem, ulusalcılık akımı ile gelişmiş...

Grieg'i Etkileyen Sanatçılar

- **Rikard Nordrack**, Norveç Ulusal Marşını besteleyen sanatçı. Norveç ulusal müziğine yönelmesi konusunda Grieg'i etkilemiştir.
- **Otto Winter (1837-1931)**, Folk müziği kullanımı konusunda Grieg'i etkilemiştir.
- **Ludving Mathias**, Norveç halk müziği konusunda etkilemiştir.
- **Niels Gade**, Senfoni bestelemesi için yönlendirmiştir Grieg'i. Ancak Grieg bunu denedi ve devam etmeyi reddetti. Senfoni besteler ve notalarının üzerine **«asla icra edilmeyecek»** notu düşer. Daha çok halk şarkıları ve piyano konçertoları ve sonatları besteler.
- **F.Liszt**, Leipzig'de kaldığı dönemde ve Roma'ya gittiği yıllarda müziğinden etkilenmiştir. Liszt'in Grieg müziklerini icra etmesi Grieg'i çok motive etmiştir.
- **Clara Schuman**, Leipzig'de eğitim alırken dinlediği Clara Schuman'ın zarif ve lirik müziğinden etkilenir. İleride La Minor Piyano konçertosunu bestelerken Clara Schuman'dan faydalanır.

Grieg'in Müziğinden Etkilenen Sanatçılar

- Ravel, Debussy'den sonra en çok etkilendiğim sanatçı Grieg'dir der.
- **Bela Bartok, Grieg'in halk müziğinden ve melodilerinden çok etkilenir ve kendi bestelerinde faydalanır.**
- ***Hall of the Mountain King*, [heavy metal](#) grubu [Savatage](#)'ın 1987 yılında [Paul O'Neill](#)'in prodüktörlüğünde yayımlanmış olduğu albümüdür.**

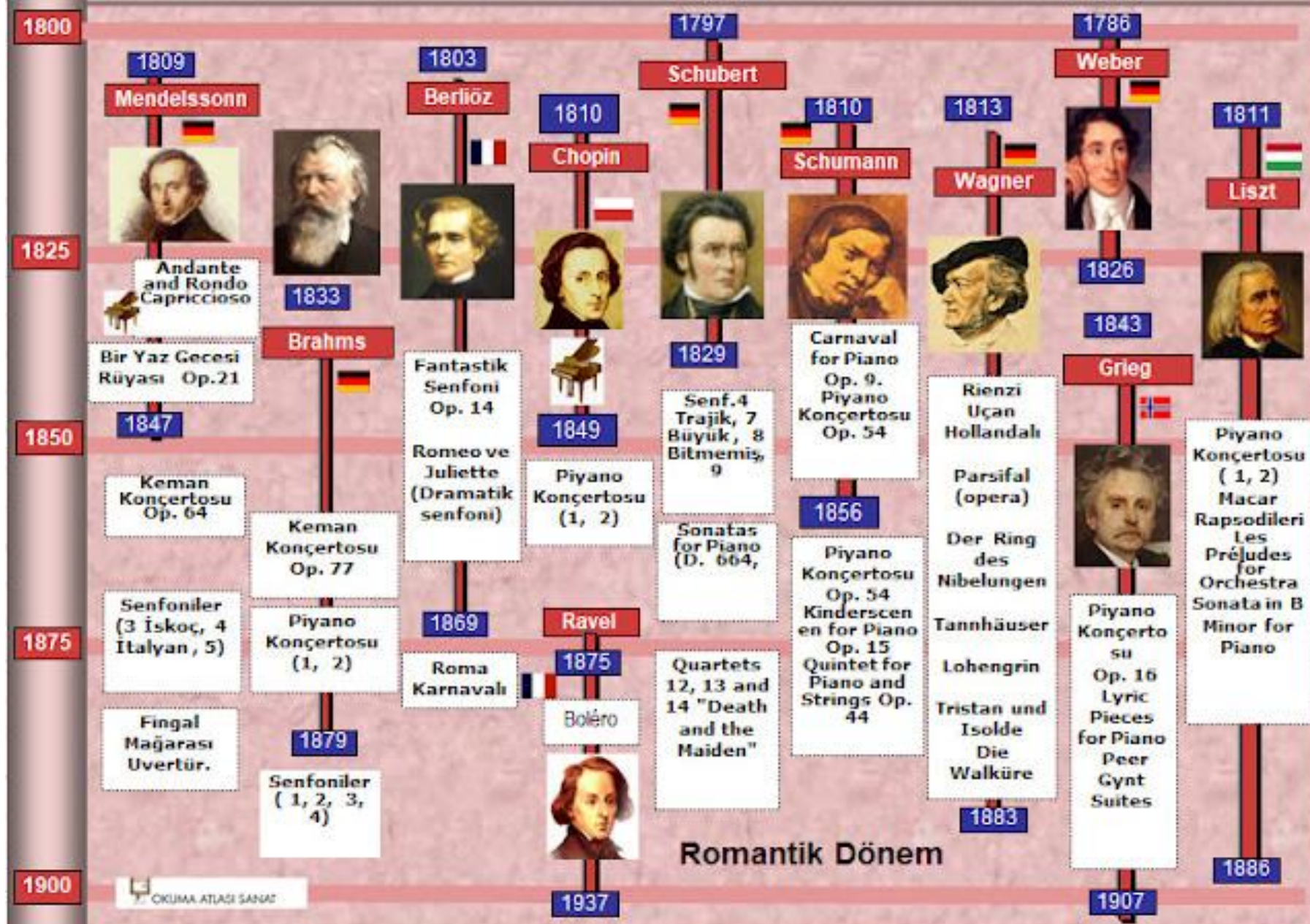
Grieg'in Müzik Stili

- Greig müziği için kısaca romantik ve lirik müzik denilebilir.
- Tarzı Alman romantik müzik geleneğine dayanıyordu.
 - Ancak kendi içerisinde yavaş yavaş gelişen ulusal farkındalık, tipik bir Norveç müzik tarzı yaratmaya yönelik artan ihtiyaçla birleşti.
 - Norveç'in doğasından ve halk müziğinden çok etkilenmiştir.
 - Diğer genç Norveçlilerle olan dostlukları ve tartışmaları da bu gelişmeyi daha da ileri götürdü.
 - Daha sonra Grieg, kendi doğal ortamında halk müziği arayışına girdi; halk müziğinin yazılı notaları, halk müzisyenlerinin enstrümanlarını inceler ve büyümlü ritimleri ve armonileri kullanarak yeniden üretebildi.
 - Eserlerinde Norveç halk müziği ezgilerini, melodisini birleştirerek kendi algısını da katarak müzik yapmış ve geniş halk kitlesine beğendirmeyi başarmış ve evrensel boyuta taşıyabilmiştir.
 - Eserlerini dinlerken doğadaki sesleri, ışıltıları, dağları, tepeleri, fiyortları, maviyi, yeşili hissedilir.

Grieg'in Romantik Çağdaşları

Romantik Dönem

Günümüzde Grieg'in Evi Bahçesi ve Konser Salonu

- Günümüzde müze olarak kullanılan yaşadığı ev yakınında bir konser salonu yapılmış daha sonra.
- Konser salonundan Grieg'in çalışmalarını yaptığı kulübe ve Norveç kıyıları görülmektedir. Her yıl Temmuz-Ağustos Grieg Müzik Festivali yapılmaktadır. Bu salon festivalde kullanılır.

Günümüzde Grieg Norveç'te

Grieg Kültür Merkezi

Grieg Müzik Festivali

Grieg Oteli

Grieg Müzik Festivali
Ana Mekanı

Grieg Oteli

27. GRIEG IN BERGEN, SUMMER FESTIVALE 31.JULY-17 AUGUST 2023, HÅKONSHALLEN

The Grieg in Bergen Festival 2023

Grieg'in Mektupları, Emre Aracı

Berlin konseri sonrası sıra sıra aileler besteciye tebrike gelmişlerdi;

“İki oğluyla gelen bir anne, gözleri yaşlar içerisinde, evlerinde müziğimin kendilerine ne kadar neşe verdiğini ve senelerdir hayatlarında ne kadar büyük bir yere sahip olduğumu hiç tahmin edemeyeceğimi söyledi. Ne söyleyebilirim? Tanrı bana yardımcı olsun; neredeyse benim de gözlerim yaşaracaktı” diyordu Grieg. Üstelik böylesine duygusal bir ruh hali içerisinde, o gün postadan çıkan ve hiç beklemediği bir kart da bestecinin otel odasındaki masasına ulaşmıştı.

“Bugün İstanbul'dan bir kart aldım; orada bir Çek dörtüsünün mükemmel bir şekilde icra ettiği Yaylı Çalgılar Kuvarteti'nden dolayı bana teşekkür ediyorlar.”

Bu satırları Peer Gynt Yayınevi'nden 2001 yılında çıkan Edvard Grieg: Letters to Colleagues and Friends kitabındaki 48 numaralı mektupta okurken şaşkırmadan edemiyorum. Hiç akıllara gelir miydi 1907'nin İstanbul'unda Grieg'in dörtlüsünü dinleyip de besteciye bir hayran kartı postalayan birisinin, ya da birilerinin olabileceği?

Grieg'in Mektupları, Emre Aracı

Edvard Grieg'den mektup var! Esinini Norveç halk müziğinden alan, Romantik dönemin önde gelen bestecilerinden olan Edvard Grieg'in hayatının son günlerinde kaleme aldığı mektuplarından İstanbul'a kadar uzanan anılarda bir düşsel yolculuk...

Hiç akıllara gelir miydi 1907'nin İstanbul'unda Grieg'in dörtlüsünü dinleyip de besteciye bir hayran kartı postalayan birisinin, ya da birilerinin olabileceği?

Le Moniteur Oriental gazetesini tararken gözüme iliştiği üzere Grieg'in vefat haberi İstanbul basınında da yer almış.

Gazete ayrıca 12 Eylül 1907 tarihli sayısında 1904'te besteciye Troidhaugen'da ziyaret eden Alman İmparatoru Kaiser Wilhelm'in Nina Grieg'e yollamış olduğu başsağlığı mesajını dahi kelimesi kelimesine yayımlamıştı.

**[Kaynak: https://www.andante.com.tr/tr/8194/Andante-Sayi-141](https://www.andante.com.tr/tr/8194/Andante-Sayi-141)
www.emrearaci.weebly.com**

Grieg : Sonate en do mineur, pour violon et piano ; Wondra bey et M. Hegye'.
a) Tomaso Giordano (1744): Aria Caro mio ben ;
b) Haydn Viardot : Canzonetta de concert ;
c) Grieg : In Kalmé ; Mlle Marie Bélart, accompagnée par le Mr Paul Lange.
a) Chopin : Chant polonais ;
b) Poldini : Marche mignonne ;
c) Rubinstein : Etude ; M. Hegyei.
a) Schuman : Réverie ;
b) Mendelssohn : Canzonetta ; Quatuor à cordes.

2 Ocak 1903 tarihli Le Moniteur Oriental gazetesinde Grieg'in eserlerinin de yer aldığı konser programı.

Grieg'in Mektupları, Emre Aracı

«Bach ve Beethoven gibi sanatçılar yüksekliklerde kiliseler ve tapınaklar kurdular. Bensin insanlar için kendilerini mutlu ve evde hissedebilecekleri barınaklar inşa etmek istedi sadece.»

- **Bir şeyler yaratırken kendi kabuğuna çekilebilme ve etraftaki her şeyi unutabilme yeteneğine sahip olmak; ortaya güzel bir şey çıkartabilmenin tek şartı bence. Bütün bu süreç muamma.»**
- **«Hak ettiğimden çok daha fazlasını aldım ve artık her şey yok olmalı»** sözleri onun Opus 33, No.2 Varen (Sonbahar) şarkısında bestelediği Norveçli şair ve gazeteci Aasmund Olavsson Vinje'nin (1818-1870) aynı isimli şiirinden alınmaydı.
- «...19 Nisan 1907 Cuma günü. **“Güneşim çoktan alçaldı”**; bu kelimeleri 1906'da Londra'da tanıştığı Avusturalya doğumlu piyanist Percy Grainger'a yazmıştı Grieg. Kendisinden neredeyse 40 yaş küçük olan bu karizmatik, yakışıklı ve enerjik genç piyanist, pili tükenmekte olan hasta besteci üzerinde büyük bir etki yaratmıştı. Grieg, Grainger'ı Londra'da Sir Edgar ve Lady Speyer'in evinde ilk olarak tanımıştı. O davette Grainger bestecinin Opus 66, Norveç Halk Şarkıları'nı ve Opus 72, Halk Dansları'nı piyanoda seslendirmişti. **“Biz İskandinavların böyle dehayı sevmekten başka çaresi yok”** demişti Grieg konser sonrasında....»

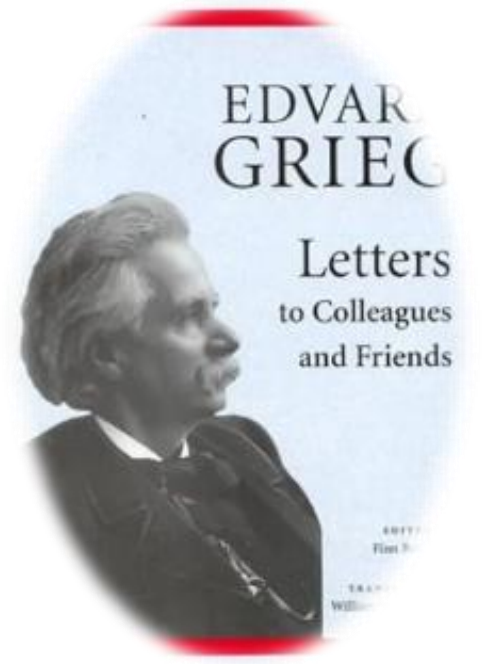
Grieg'in Mektupları, Emre Aracı

Hiç akıllara gelir miydi 1907'nin İstanbul'unda Grieg'in dördlüsünü dinleyip de besteciye bir hayran kartı postalayan birisinin, ya da birilerinin olabileceği?

Edvard Grieg'den mektup var!

Esinini Norveç halk müziğinden alan, Romantik dönemin önde gelen bestecilerinden olan Edvard Grieg'in hayatının son günlerinde kaleme aldığı mektuplarından İstanbul'a kadar uzanan anılarda bir düşsel yolculuk...

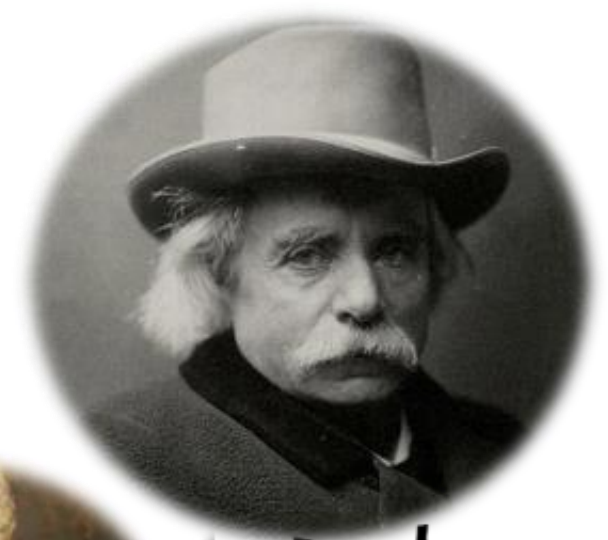
Dünya müziğinin bu çağımızın şarkılarının yansıyan nağmeler Boğaziçi'nin sularına düştü mü bilinmez, ama 4 Ocak 1903 Pazar günü İstanbul'da verilen bir konserde Paul Lange Bey'in piyanoda eşlik ettiği, Dresden'de okumuş İsviçreli soprano Marie Bèlart, Grieg'in *Im Kahne* (Sandalda)

- 4 Ocak 1903 Pazar günü İstanbul'da verilen bir konserde Paul Lange Bey'in piyanoda eşlik ettiği, Dresden'de okumuş İsviçreli soprano Marie Belart, Grieg'in Im Kahne (Sandalda) isimli şarkısını İran Konsolosluğunda verilen bir konserde seslendirmiştir.
- Günümüzde ise Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, İstanbul Borusan Filarmoni Orkestrası, İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası ve diğer orkestraların konser programlarında Grieg'in eserlerine yer verilmektedir.

Grieg'in Ölümü ve Cenaze Töreni

- 1907'de Grieg ve karısı İngiltere'ye gitmek için (müzik festivaline katılmak) Bergen'de gemiyi beklerlerken kötüleşir ve hastaneye kaldırılır.
- Edvard Grieg, 4 Eylül 1907 tarihinde Bergen'de hayata veda eder.
- 4 Eylül 1907 tarihi Norveç'te ulusal yas olarak kutlanır.
- Cenaze töreninde **İbsen**'in "**Peer Gynt**" dramının, Ase'nin ölümü ile biten ilk bölümünün, Grieg'in yazdığı müzikle oynanması, törende bulunanları derinden etkiler.
- Sonunda Grieg, dostlarının ve sanatseverlerin gözü önünde ebediyete terk edildi; onun bir avuç külü, çok sevdiği Trolldhaugen fiyordunun yalçın kayalıkları arasındaki bir kovuğa bırakılıverdi.
- Tanınmış bir yazarın dediği gibi, şimdi artık bu bir avuç külü, yalnızca doğanın kutsal sessizliği çevrelemektedir; bir zamanlar Grieg'in, yuvasından bizzat seyrettiği Nordaa denizinin dalgaları, bu külün sonsuz nağmelerini dile getirmektedir.

Grieg'in Mezarı

- Bu yerin özellikle mezarlık olarak seçilmesinin ardında ise bir hikâye vardır.
- Bir akşam Edvard Grieg ve en iyi arkadaşı Frants Beyer gölde balık tutarken gün batımının son ışıkları o kayalık noktaya çarpmış ve Grieg, "**Orada sonsuza kadar dinlenmek istiyorum**" demiştir.
- Grieg'in ölümünden sonra mimar olan kuzeni Schak Bull, bu mezarlığı tasarlamıştır.

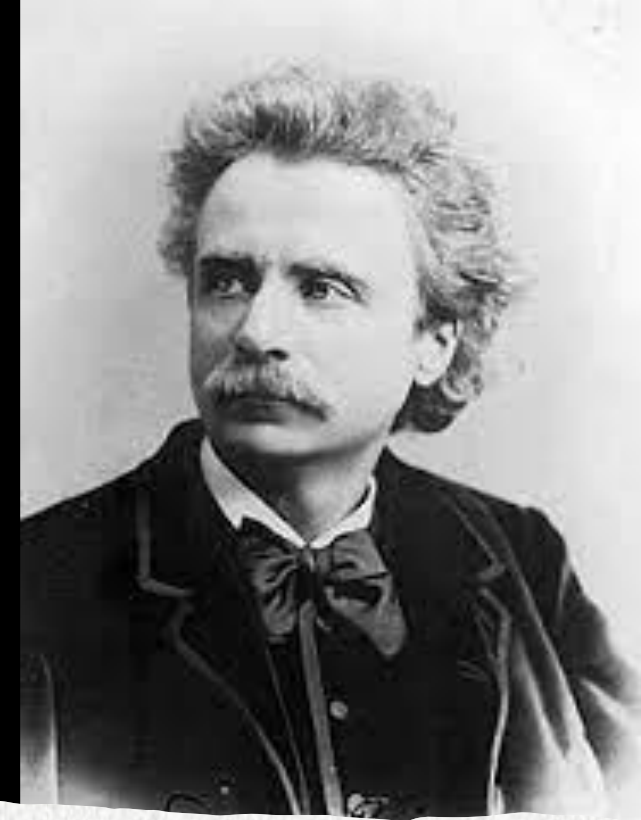
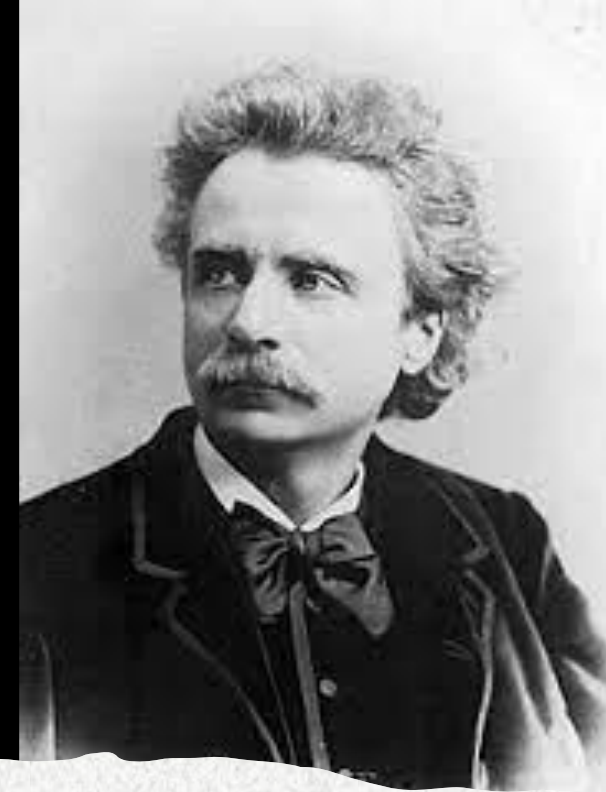

Eserleri

- E minör Piyano Sonatı (1865)
- Fa majör keman ve piyano için Sonat No. 1 (1865)
- Dört el piyano için "Sonbaharda", ayrıca orkestra için (1866)
- Lirik Parçalar, 10 koleksiyon, 1866'dan 1901'e
- Sol majör keman ve piyano için Sonat No. 2 (1867)
- Piyano Konçertosu (1868)
- "Haçlı Sigurd", Bjornstjerne Bjornson'un oyununun müziği (1872)
- "Peer Gynt", Henrik Ibsen'in oyun müziği (1875)
- Sol minör Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, (1877-1878)
- Dört el piyano için Norveç Dansları, yine orkestra için (1881)
- Çello ve piyano için Sonat (1882)
- Do minör keman ve piyano için Sonat No. 3 (1886-1887)
- Senfonik Danslar (1898).

Edvard Grieg ile Müzikal bir Yolculuk

- Peer Gynt, Suit no:1
- In the Hall of the Mountain King
- A minör Piyano Konçertosu

Bergen Filarmoni Orkestrası

Peer Gynt

Bergen Filarmoni Orkestrası

Suit no:1, In the Hall of the Mountain King

<https://www.youtube.com/watch?v=OzWpSLvKHv0>

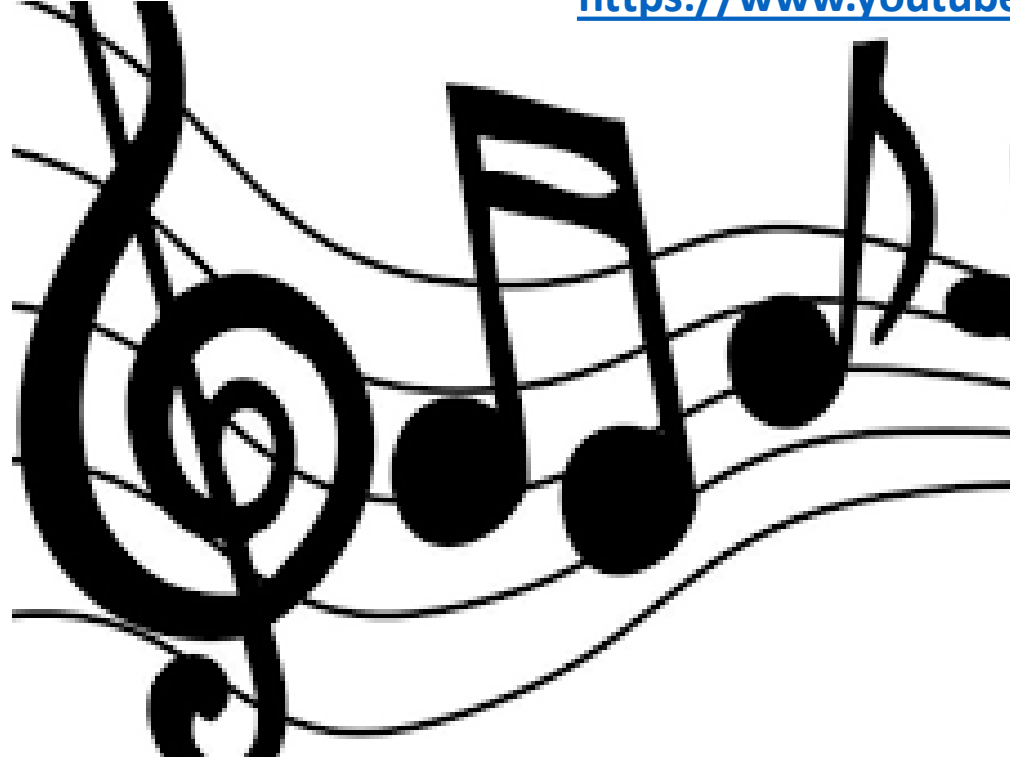

A Minor Piyano Konçertosu

Bergen Filarmoni Orkestrası

Şef: Berit Cardas
Solist: Charlie Albright

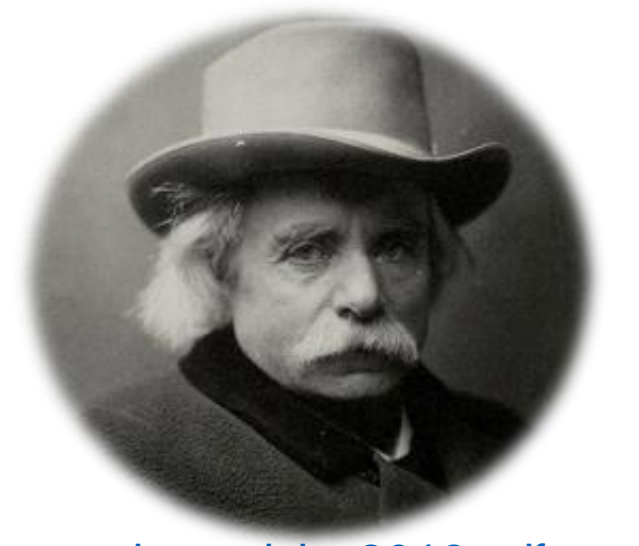
<https://www.youtube.com/watch?v=vxKeEgQFe6M>

Kaynakça

- <https://grieginbergen.com/grieg-composer/>
- www.andante.com
- <https://www.andante.com.tr/tr/8194/Andante-Sayi-141>
- <https://leadingmusicians.com/composers/edvard-grieg-composer/>
- www.emrearaci.weebly.com
- https://emrearaci.weebly.com/uploads/1/3/8/7/13873024/copyright_emre_araci_-_andante_july_2018.pdf
- <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/27229/668377.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- www.evadmemdualtar.com/edvard_grieg_ve_muzigi.html
- www.bergenpubliclibrary.com
- www.edvargriekmuseum.com
- <https://turkish.cri.cn/757/2010/06/09/1s126404.htm>
- www.gidahatti.com/haber/11543954/edvard-grieg-kimdir-edvard-grieg-hayati
- <https://sanatokuma.blogspot.com/p/romantik-donem-muzik.html>
- <https://grieginbergen.com/grieg-composer/>
- <https://www.last.fm/tr/music/Edvard+Grieg/+wiki>
- <https://www.amazon.com/Edvard-Grieg-Letters-Colleagues-Friends/dp/0964523825>
- <https://journalist-nsk.ru/tr/recipes/biografiya-edvarda-griga-kratkoe-soderzhanie-samoe-glavnoe.html>
- <https://journalist-nsk.ru/tr/recipes/biografiya-edvarda-griga-kratkoe-soderzhanie-samoe-glavnoe.html>
- <https://www.youtube.com>

Teşekkürlerimle

Nihayet Durukanoğlu

6 Aralık 2023

